

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαρίλ. Ἀντωνιάτου. Ὁδὸς εἶχει δικαίωμα ἀνάθεμα-μοσεύσεως καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Φίλοι καὶ συγγενεὶς μοῦ ἐπιτέθηκαν μὲ παρατηρήσεις, μ' ἐπίπληξες, μὲ παράκλησες ὅσο γιὰ τοὺς ἐχθροὺς μου, ταραγμένοι δικαιοσύνη, μ' ἀπέλουσαν ὑπερβολικά. Οἱ τηλεφώνου ἐτόυτο ἐδοκίμασαν καὶ μὲ τὸν τύπο, μὰ ὅμως ἀνδρῖκα ἀπάντησι ἀπὸ μέρους μου στὲς φλυαρίες τους, τοὺς ἐκλείσει τὸ στόμα...

ἤξευρα, καλλιτέρα ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλον Κεφαλονίτη, μὴ κατάσταση πραγμάτων, μέσα στὴν ὁποία μ' ἀνάγκασαν νὰ μῶ χροῖα πρὶν : ἂν στὰ 1856 ὄλεσι οἱ συνθήκες μοῦ ἦταν ἐνάντιες, στὰ 1868 μοῦ ἦταν ὄλεσι εὐνοϊκές.

1ο) Τότες ἦμονα κακογνωστὸς καὶ μ' ἐθεροῦσαν ἄνθρωπο ἰδιότροπο καὶ ὄχι πολὺ θρησκ. Οἱ ἀντίθετοί μου ἀπεναντίας, δυστυχῶς γιὰ μέ, ἦταν καλογνωστὸς, γιατί σκετασμένοι μὲ ὑποκρισία, εἶχαν τὴ γοητεία τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματος. Τώρα μὲ ἤξευρα πολλὴ τιμὴ καὶ καλὸν οικογενεαρχή, κ' οἱ ἀντίθετοί μου νομίζονταν ραδιοῦχοι κ' ἀπατεῶνες. Ὁ χαρακτήρας τὸν προσώπου παῖδος μεγάλο ὄλο στὴν ὑπόθεσι ποὺ ὑποστηρίζε.

2ο) Τότες οἱ παπάδες ἀπατήσαν τὸ λαὸ, λέγοντάς του πὸς τὰ Μυστήρια τῆς Κεφαλονίας περιεῖχαν βλασφημίας κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας· ἐπειτα ὁ λαὸς ἐδίδεσε τὰ Μυστήρια μου καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν ἀπάτη, πράγμα ποὺ στὰθρες τρομερὸ γιὰ τοὺς παπάδες. Ὅλας τὼρα τὰ θημιότυνε κ' ἐπερνεῖνε πευδοσοσευτικὸς.

3ο) Τότες ἦμασθε ἀποκότω ἀπὸ τοὺς ἄγγλους κ' οἱ ἀπατεῶνες μας, τόσο θρησκευτικοὶ ὅσο καὶ πολιτικοί, ζητοῦσαν νὰ πάρουν μὲ τὸ μέρος τους τὸν λαὸ, κατηγορώντάς με γιὰ προτεσταντισμὸ καὶ παρυσιάζοντάς τὸν ἐαυτὸ τους ὑπερασπιστὴ τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδας. Τώρα αὐτὸ τὸ καταφύγιο τοὺς ἔλειψε.

4ο) Τότες ὁ Παπὰ - Μαντζαβίνος, ὁ προσωπικὸς μου ἐχθρὸς, Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Δεσπότη καὶ πραγματικὸς Δεσπότης τῆς Κεφαλονίας, εἶχε δύναμη κ' ἡ δύναμη τοῦ ἐκείνου τοῦ χρησιμεῖε ἐπίσης γιὰ τὸ λαὸ. Τώρα εἶχε διαχθῆ ἀπὸ τὴν ἐξουσία καὶ δὲν τὸν ἠθέλαν οὔτε γι' ἀπλὸ ἀξίωματοῦχο σὲ κομὰ σχεδὸν ἐκκλησία.

5ο Τέλος ἀπὸ τὰ 1856 εἶνα περὰσε δώδεκα χρόνια, στὸ διάστημα τῶν ὁποίων ὁ λαὸς εἶχε κέρει μερικὲς προόδους στὴν ἀντίληψι καὶ στὸν πολιτισμὸ.

Τέτοια ἦταν τὰ κύρια δεδομένα, στὰ ὁποία στηρίζομουν, γιὰ νὰχο ὄλο τὸ θάρρος, καὶ δὲν ἦμον ἀπατημένοι.

Πραγματικὰ, μὲ τὴν ἐμφάνισι τῆς ἀπόκρισις μου, ὁ ὀπισθοδρομικὴ μερίδα ἔμεινε ἀφανη. Ἐξήγησε τὰ σηκώση τὸν ὄλο μυστικὰ κ' ἀθόρυβα, μὰ ὁ ὄχλος δὲν ἐσυγκινήθηκε ὅσο γιὰ τὸ λαὸ, ἀφοῦ ἐδίδεσε τὸ βιβλίον μου, ἔμεινε ἥσυχος. «Ἄν ὁ Λασκαράτος εἶχε ἄδικο, ἄς τοῦ ἀπαντισσοῦνοἰπαπέδεςμας, τετόιαιταν ἡ γενικὴ ὁμίλια.

Δὲν πρέπει νὰ πιστέωω ἄλλως τεπὸς οἱ ὀπισθοδρομικοὶ ἀνέχθησαν εὐκόλο τὸ κακό. Ἡ λύσσα τους ἦταν ὑπερβολικὴ κ' οἱ προσάθεσι τους γιὰ νὰ ἠσυχάσουν πρέπει νὰ στὰθρες ὑπεράνθρωπος. Ἔνας γέροντας παπάς, ὄνομα Ρ., τέλειος ἀπατεῶνας, μ' ἐσταμάτησε μὴ μέρη στὸ ὄρομο : ἡ λύσσα, περὸτερο ἀπὸ τὰ γερμάματα, τὸν ἔκανε νὰ τρέμῃ σ' ὄλα του τὰ μέλη : ἦταν ὄχρος ἀπὸ τὸ θυμὸ του. «Ἄν μὲ εἶλες βροῖαι, μὸ λέει, ἂν εἶλες εἰπεὶ πὸς εἶμαι ἔνας... (κ' ἔδω ἕνας κατὰλοχος ἀπὸ ἐκφορῶσις ἀισχρῆς κ' ἀπροσπερ), δὰ ἔλεγα πὸς μιλοῦσεσ καλὰ, πὸς εἶλες ὄληρο, γιατί εἶμαι ἀληθινὰ τέτοιος» (ἐπρωσοπίουτους πὸς διτ ταπεινώνεται ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἄγισσύνη).

- Ὁχι, Πάτερ, εἶμαι χρηστὸς ἄνθρωπος.
- Ὁχι, ὄχι, σὺ δὲ, εἶμαι ἔνας... (ἐπανάληψι πὸς αἰσχροῦ ἐπίθετα).
- Καλὰ, πάτερ, ὅπως σὺ ἄρσει.
- Ἀλλὰ τὸ νὰ λές πὸς τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν Ἁγίων εἶνε... (λέξεισ ἀσμενες).

- Ὁχι, πάτερ, δὲν εἶπα αὐτὰ : εἶπα πὸς τὰ λείψανα εἶνε ὄλη καὶ ἀκαθαρσία.

- Εἶνε ἀκριβὸς τὸ ἴδιο σὰν νὰ εἶλες εἰπει πὸς εἶνε... (ἐπανάληψι ἀπὸ λέξεισ ἀνήθικες).

- Ὁχι, πάτερ, δὲν εἶνε τὸ ἴδιο, γιατί ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος θὰ ἦταν πραγματικὰ βροῖαι, ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲν εἶνε παρὰ βεβαίωσι θετικῶν πραγμάτων, ποὺ πέρτουν στὲς αἰσθήσεισ καὶ λυποῦμαι, ποὺ δὲν εἶσθε τῆς γνώμης μου.

- Ἐγὼ νὰ εἶμαι τῆς γνώμης σου ! ἐγὼ νὰ ἔχω τὲς ἰδέες σου ! Ἄν εἶχα τὸ κεφάλι σου, δὰ πῆγαινα νὰν τὸ σπάσω στὸν τοῖχο.

- Μὴν ἀνησυχῆτε, πάτερ, ἂν κ' ἔγω εἶχα τὸ δικὸ σας κεφάλι θὰ πῆγαινα νὰ πνιγῶ (1). Ὁ παπάς τότες ἔφυγε, χωρὶς νὰ εἰπῆ τίποτε, γιατί ἡ λύσσα τοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα. Ἔνας ἄλλος, ὄχι παπάς, ἀλλὰ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, κ' αὐτὸς ἐπίσης κάθε φορὰ, ποὺ μὲ συναντοῦσε ἔγω, ἔκανε τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ κ' ἄρχιζε, σὰ νὰ βροῖκοῦτε σὲ τρέμο, νὰ λῆρ τὸ : Φεοτὸς Παρδόνε, χαίρε Κε-χρητισμένη..... κ.τ.λ. Κι' ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος δὲν τὸ ἔκανε γιὰ νὰ μὲ προσβάλλῃ, τοῦλάχιστο τὸ πιστέωω, ἀλλ' ἀπὸ καλὴ πίστη, φανταζόμενος ἴσως πὸς βλέπει σ' ἐμένα τὸ Διάβολο. Ποτέ μου δὲν τοῦ ἐδειξα πὸς τὸν ἔβλεπα. (Ἀκολουθεῖ)

Σημ. Λασκ. 1) Ὁ παπὰς αὐτὸς εἶχε τὴ συνήθειαν κῆρος Κυριακὴ ἐπειτ' ἀπὸ τὴν Λειτουργία, νὰ κρατῆ τῆς ἀποκτικῆς γυναικῆς τῆς ἑσθρας, γιὰ νὰ τοὺς διηγῆται εἰς νυχθημέρας τοῦ ἱεροῦ μὲ τὴν Παναγία. Ἡ Παναγία ἔλεγεσ ἐρχόταναι καὶ τὸν εὐρίσκει κάθε στιγμὴ τὴ νύχτα γιὰ νὰ κοῦθωνταί μαζί του καὶ νὰν τοῦ ἀποκαλύψῃ διάφορα πράγματα, σχετικὰ μὲ τὴν γενεαὶν καὶ τὴν Ἐκκλησία. Οἱ ἀποκτικῆς γυναικῆς ποὺ δὲν εἶχαν κομῆν ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀλήθεια αὐτῶν τῶν διηγημάτων, τὸν θεωροῦσαν ἄγιο κ' ἔβαναι τὸν χρημὰ σὺς σὴν διάθεσὶ του.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΝΑΥΤΗΣ

Κατὰ τὸ Ἰταλικὸ τραγοῦδι «La Paloma»

Μάνα, —τῆς εἶπα— τὼρα
Θὰ πάω μακριὰ.
Ἐῶχο γιὰ τὸ παιδί σου
ς τὴν Παναγία.

Μαζὸ τῆς κ' ἡ Μαριὸ μου
ὡς τὸ γιαιό,
ἐδάκρως ποὺ μ' εἶδε;
ν' ἀναχωρῶ.

Ἄχ ! ἂν γὰρ ὠ, γλυκεῖά μου
παρηγοριά,
κ' ἔν ἄσπρο περιτέρι
θὰ ἰδῆς τ' ἄργα,

μὴν κλείς τὸ παραθύρι,
γιατί ἔμορετ
αὐτὸ τὰν' ἡ ψυχὴ μου
ποὺ σὲ ζητεῖ.

Φύσα, μορῆ νοτιά !
Τῆς θάλασσης, παιδιά,
ν' ἀντιλαλῆ δὲν παύει
«Μαριὸ μου!» ἡ στεριά.

Ἄσπ' ξαναἰδῶ τὴ μάνα,
μὲ τὴν Μαριὸ,
ς τὸ περιγιάλι, ὄχι
ὄναιρο πλεῖο.

Τὸτ' εἶχε γιὰ, καρὰβι,
οὐ ποὺ συγὰ
μ' ἔβλεπες νὰ δακρυζῶ.
πρὸς τὴ στεριά.

Ἄφρο γιὰ μὰς, Μαριὸ μου,
εἶνε ἰσότη...
Ἄς γίνουτ τὰ στεφάνια
καὶ κάθε τι...

Κόρασι ἐτοιμασθῆτε,
γιὰ τὸ χορὸ
Τὸ ἄσπρο τοῦ Αἰγαίου
θα ντυμεντοῦ.

Φύσα, μορῆ νοτιά,
Τίρε μολά, παιδιά !
Ν' ἀντιλαλῆ δὲν παύει
«Μαριὸ μου!» ἡ στεριά.

ὦ ! δόξα νάχης, Θε μου !
νί... τὸ νηοί...
Νά... βλέπω καὶ τὴ μάνα,
μὰ... μοναχῆ...

Μάνα ἡ Μαριὸ ποὺ εἶνε;
Ἄ μὲ μοῦ μίλεις ;...
Ἄ σέκίνο κεί τὸ μνήμα
Τί μ' ὀδηγεῖς ;...

Ἄχ ! τ' ἄσπρο περιτέρι,
Μαριὸ μ' αὐτὸ
σοῦ, εἶνε ἔσοι!...Μάνα,
θὰ οκοτωθῶ !

— Ἄ ! γανῆ, ῆ τὸ τιμόνι
κοιμῶ ἔδω ;
— Κοιμώμουν, καπετάνε ;
Σ' εὐχαριστῶ !

Φύσα, μορῆ νοτιά !
Στὴ μάστρα, παιδιά !
Ν' ἀντιλαλῆ δὲν παύει
«Μαριὸ μου!» ἡ στεριά,

Μετάφρ. Ι. Ἰσιδωρίδη Σκυλλίσσιον

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΚΟΥΤΙ

Τοῦ Georges Rodenbach

Γιὰ τίς ἡμέρες τίς πικρῆς τοῦ πένθους καὶ τῆς λύπης
ὁ ἔνα συρταρι ἡ μάνα μου φωνάζει ἡ νοτιῖ,
ταλιοῦ ρουθμοῦ, ἀπὸ αἰδέρω, ποὺ οκοῖραισε ὁ χρόνος,
μικρὸ κουτί ποὺ δυὸ φορῆς ὡς τὼρα τῶχο ἰδεῖ.

Καὶ στὸ κουτί, ποὺ εἶνε βαρὺ σὰ φέρετρο καὶ θλιβερὸ
ἡ μάνα, ἀπ' ὄσους πέθαναι, λίγα μαλλιά ἔχει κλειοῖσι
μὲσ' οἱ χαρτάνια ξηθωρα, ποὺ χίνουσι ὄμοια πικρῶ
καὶ πάει τὴ νύχτα κάποτε οκορῆτὴ γὰν τὰ φηλοῖρη.

Ὅταν οἱ δυὸ ἀδελφοῦλες μὲν, οἱ ξουθομάλλες, οβῶσαν
ταῖοῦε κ' ἔβλεπαι ἄνθρωποι καὶ μοῦσκελες ἡ πικρῆ.
ὦ ! νὰ τί βλέπουμα ἀπ' τίς δυὸ βελανιδῆς ποὺ σπάσασε
λυὸ δαχτυλίδια ὀλόχρονα ο' ἔνα παλιὸ κουτί!...

Ὅταν καὶ εἶνα, μάνα μου, ἀφοῦ στὸν τάφο πάντα
γέγοιε τὸ κάθε μέτωπο) ἐρῆθῆ ἡ μοῖρασι σιρὰ σου
καὶ πάω νὰ κλεισοῦ στὸ κουτί καὶ ἀκριβὸ ἀπὸ σένα
ἄς δούσῃ ὁ Θεὸς νάνα λευκά, μητῆρα, τὰ μαλλιά σου !

Μετάφρ. Στέφ. Δάφνη

Ο ΞΕΝΟΣ

Τοῦ Μπωντελαῖρ

— Ἔνε ἄνθρωπε, μοιχοριακῆ, ποῖον ἀγαπᾶς, γιὰ πέ μου,
Περωστέρο: μάνα, ἀδερρῶ, πατέρα, ἡ ἀδερρῆ;
— Μάνα, πατέρα, ἀδερρῆ, ἐγὼ δὲν γινώσκω ποτέ μου
— Τεῦς φίλους σου;

— Πρωτάκοσχη θὰ μοῦεῖτε ἡ λέξη αὐτῆ.

— Μὴν ἴσως τὴν πατρίδα σου; — Ἄν ἔξω οἱ ποιά θεση

Τῆς γῆς χαμηλαπλόνεται. — Τὴν ὀμορφιά ἀγαπᾶς ;

— Βαθιά ἀπ' τῶν φυλλοκάρδιων μου τὴ σκοταδῆνα μῆση
Ἄν ἦταν πάντα ἀθάνατη θεά. — Θεὸς νὰ ἀποχῆς

Χρυσάφι ; — Τὸ μωῶ, καθὼς μοῖσεῖ... κ' εἶσι τὴ θεότη.

— Μὰ τί ἀγαπᾶς, παρᾶξε, καὶ λαχταρῆ γιὰ πέ,ς,

— Τὰ σύγνεφα γλυκαπαῶ; ποὺ γέγοναι μὲ τεργονῆ,

Τὰ ὀμορρα νερῆ ποὺ γλυστοῖν ἀνάρα. Νά, γιὰ ἰδές !.

Μετάφρασις Μάκη Διομηδῆ